

Unieke Nijmeegse beelden: Oorlog in Blik

Zo'n zes uur aan unieke Nijmeegse filmbeelden uit de Tweede wereldoorlog is sinds donderdag 16 september te zien op de website www.oorloginblik.nl. De Stichting Nijmegen Blijft in Beeld heeft de afgelopen twee jaar, in samenwerking met het Regionaal Archief Nijmegen (RAN), zo'n 40 films verzameld en omschreven voor het programma Erfgoed van de Oorlog, een initiatief van het Ministerie van VWS.

Het gaat om filmmateriaal van particulieren, dat nergens anders in een archief zit en dat vaak nog niet eerder vertoond is. De films zijn allemaal gedigitaliseerd en waar nodig gerestaureerd. Ineke Martin van NBIB was de spin in het web van dit project. De Nijmeegse films gaan voornamelijk over het alledaagse leven tijdens de oorlogsjaren. Ineke: "Het verraste me dat het leven voor een groot deel gewoon doorging, met schaatsen op de vijver en de rivier, ondanks alle dreiging in die tijd. Maar er zitten ook opnamen bij van de directe gevolgen van het bombardement van 22 februari 1944, zoals de doodskisten die aangevoerd worden voor alle slachtoffers."

Zondags pak

Ook zijn er beelden van de bevrijding en evacués die in het zondagse pak terugkomen naar de stad waar ze thuishoren. Het feit dat er nog zo veel films zijn is vrij bijzonder. Filmmateriaal was schaars tijdens de oorlog en wat er nog was werd vaak bewaard tot het moment van de bevrijding.

Met het Programma Erfgoed van de Oorlog wil het rijk waardevol materiaal uit de Tweede Wereldoorlog behouden en de toegankelijkheid ervan verbeteren. Het onderdeel Oorlog in Blik is uitgevoerd in opdracht van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie.

Waar zijn beelden te zien?

De films op www.oorloginblik.nl zijn integraal te zien. Het materiaal is te vinden op trefwoord en locatie. Het grote voordeel is dat geïnteresseerden nu gemakkelijk, wanneer het hen uitkomt, de beelden kunnen bekijken.

Nieuwsitems over NBIB en Oorlog in Blik zijn te bekijken op: www.omroepgelderland.nl (nieuws 12 september) en op www.nijmegen1.nu (nieuws 15 september).

Wat vindt u?

De grote voorstellingen in april waren voor het bestuur een mogelijkheid om te peilen wat er leeft aan meningen en ideeën bij onze trouwe bezoekers. Van de ongeveer 2200 bezoekers hebben er 376 een enquêteformulier ingeleverd, een score van ongeveer 1/6. Is dat representatief? We denken van wel. In elk geval hebben we dankzij uw medewerking een globaal beeld van 'wie u bent' en 'wat u vindt', en dat helpt ons bij het maken van keuzes.

Bijvoorbeeld: van de 370 personen die hun leeftijd vermeldden, waren er 70 jonger dan 60, terwijl 135 gasten tussen de 60 en 70 jaar oud waren, 128 tussen 70 en 80, en 37 van nog respectabeler leeftijd. Dat is voor ons een aanwijzing dat we moeten proberen om op één of andere manier ook de belangstelling van de 'jongere Nijmegenaren' te wekken.

Onderwerpen

Als we zien waar de belangstelling van de respondenten ligt, dan blijkt de Tweede Wereldoorlog onveranderlijk hoog te scoren. Maar ook, en dat stemt ons blij, geven veel mensen aan dat ze gebeurtenissen en ontwikkelingen uit de

jaren vijftig, zestig en zeventig interessant vinden. Dus wat dat betreft zaten we dit jaar met ons thema Nijmegen bouwt! al goed in de richting. Deze constatering ondersteunt ons streven naar het verzamelen van video's en ander 'modern' filmmateriaal over het meer recente verleden.

En zou u alleen naar onze voorstellingen in De Vereniging komen? Nee, zo blijkt uit de formulieren, ook als Nijmegen Blijft in Beeld op andere locaties haar films zou vertonen, kunnen we rekenen op een grote opkomst. Als we maar proberen om het geluid van de films wat beter te regelen – de opmerkingen over het soms harde, soms overdonderende geluid nemen we ter harte. Maar we blijven afhankelijk van de techniek en de kwaliteit van het oorspronkelijk materiaal, hoe 'digitaal' we ook zijn. Overigens werden we meermalen gewezen op de voordelen van onze digitale werkwijze: velen zouden graag dvd's willen kopen waarop een deel van onze collectie te zien is. Ook dat is iets waarover wij als bestuur gaan nadenken. Het heeft voordelen en nadelen, maar het signaal is duidelijk: er is een markt! Al met al zijn wij door uw opmerkingen een heel stuk wijzer geworden, en dat helpt ons met het verder verbeteren van onze 'dienstverlening' aan u. Daarvoor hartelijk dank.

Martijn Bakker, voorzitter

Onze filmers aan het werk

Een van de speerpunten van de stichting is het filmen van hedendaagse ontwikkelingen in de stad. En dezer dagen is er heel wat gaande! Afgelopen zomer begonnen de voorbereidende werkzaamheden voor de vernieuwing van Plein 1944.

Voordat met de bouw van een ondergrondse parkeergarage, winkels en appartementen kan worden begonnen, hebben archeologen er sporen uit Nijmegen recente en verdere verleden blootgelegd. Onder het plein bleken nog vele eeuwenoude funderingen en beerputten verscholen te zijn en op de aangrenzende Scheidmakershof kwamen sporen van een Romeinse weg te voorschijn. Wij waren erbij.

Oversteek

De aanleg van een parkeergarage voor zo'n 650 auto's en duizend fietsen onder de Van Schaeck Mathonsingel is inmiddels begonnen en zal in 2012 zijn voltooid. NBiB zal er dan opnieuw een mooie film bij hebben. Ook houden cameramannen van de stichting de bouw van de nieuwe stadsbrug De Oversteek in de gaten. Ze hebben de sloop van fabrieken rond de Kanaalstraat vastgelegd, maar zullen ook met de camera in de aanslag staan als eind 2010 de bouw van de brug daadwerkelijk van start gaat. En als de eerste auto's eind 2013 over de brug naar Nijmegen-Noord rijden.

Waalfront

Maar dit is nog niet alles. De aanleg van een nevengeul langs de Waal tussen Lent en Veur-Lent is nog zo'n uniek project – en tegelijkertijd erg ingrijpend en omstreden. Enkele tientallen boerderijen en huizen moeten ervoor verdwijnen. Onze stichting legt vast wat er verdwijnt en wat ervoor in de plaats komt. Hetzelfde geldt voor de ontwikkelingen rond het Waalfront. Het oudste industrieterrein van Nijmegen zal veranderen in een nieuw woongebied met appartementen, winkels en kantoren. Veel van de projecten zijn nog lang niet voltooid. Door ze te filmen kunnen toekomstige generaties zich straks verwonderen over beeldbepalende veranderingen in het Nijmegen van nu.

Precies zoals wij nu verlekkerd kijken naar filmpjes van de Waalbrug in aanbouw.

Waar waren we allemaal bij?

Nijmegen Blijft in Beeld heeft een vruchtbaar jaar achter de rug. Niet alleen was er weer een prachtige voorstelling in De Vereniging (Nijmegen bouw!), ook hebben we de samenwerking gezocht met verschillende Nijmeegse instellingen. We hebben weer wat meters celluloid gemaakt en vertoond:

- We hebben een Vierdaagsefilm gemaakt voor LUX die de hele Vierdaagseweek vertoond is in een doorlopende voorstelling.
- Ook voor de Vierdaagse hebben we met het RAN films geselecteerd om op internet te zetten en deze zijn ook in het Archief vertoond.
- We hebben meegewerkt aan de fotowedstrijd 'De Waalkade in een fliets' van het Cultureel Historisch Platform. Een aantal filmpjes is op YouTube te zien.
- Bij de Open Monumentendag hebben we een film vertoond in de Vrijmetselaarsloge.
- We maken nu een film voor het RAN die op 7 november vertoond wordt voor het tienjarige bestaan van het Cultureel Kwartier Mariënborg. We hebben bijgedragen aan de film die draait in het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis, in de Mariënborgkapel. Gratis open voor publiek, dus kom kijken!

- Voor Numaga maken we een film over de kermis bij de presentatie van hun jaarboek op 27 november.
- Voor de projectorganisatie van de nieuwe stadsbrug 'De Oversteek', waar wij de bouwactiviteiten filmen vertonen we een film over bruggen.
- Onze eigen filmers hebben ook de prachtige Villa Salatiga op film vastgelegd en opnames gemaakt bij de Titus Brandsma Gedachteniskerk aan het Keizer Karelplein.
- Voor het 75-jarig bestaan van de Waalbrug in 2011 maken we een film.
- Verder hebben we door het jaar heen kleine voorstellingen gegeven, voor bijvoorbeeld het SWON en bij wijkcentra en verzorgingshuizen.

Nieuwe aanwinsten

In het afgelopen jaar hebben we weer mooie beelden ontvangen, zowel op film als op video en DVD:

- Zwemmen in het Maas- Waalkanaal in de jaren '60.
- Zomerfeesten 1974.
- Jeugdhuis De Haard aan de Groene straat.
- 25-jarig bestaan van tennisclub Avanti.
- Jeugdorp Dukendam.
- Bedrijfsfilm Latenstein.
- Oorlogsherdenking in 1989.
- Langste ontbijt tafel van Nederland.
- Popcultuur, o.a. optredens in Doornroosje

Natuurlijk zijn wij nog steeds op zoek naar beelden. Onze speciale aandacht gaat uit naar:

- Muziek van Nijmeegse bandjes, zangers, zangeressen, fanfares, Gradus van Nimwegen etc.
- Beelden uit de jaren '60, '70 en '80
- Autospeedways in het Goffertstadion
- De Waalbrug
- Gezondheidszorg

Ook hebben wij belangstelling voor videoapparatuur zoals Video 2000 en Betamax.

Heeft u films, video's, DVD's en apparatuur waarvan u denkt dat die bij ons in goede handen zijn: neemt u dan contact op met Ineke Martin.

Telefonisch te bereiken op 06 20261404 of via info@nijmegenblijftinbeeld.nl

Stichting Nijmegen Blijft in Beeld
Postbus 1151, 6501 BD Nijmegen
Arsenaalpoort 14, 6511 PN Nijmegen
Donateursadministratie (024) 344 06 43
Voor donaties: rek.nr: 96.39.32.314

tekst en lay-out:

Janine Adriaansens, Marc Theeuwes
en Hylke Roodenburg

Foto's:

Nijmegen Blijft in Beeld
Regionaal Archief Nijmegen

Donateurs en begunstigers van
Nijmegen Blijft in Beeld ontvangen
deze uitgave tweemaal per jaar.

Drukkerij Groenewoud
Kan. Faberstraat 5
6525 TP Nijmegen
(024) 355 00 65

Nijmegen Blijft in Beeld wordt
onder meer gesponsord door:

